

از مجموعه مقالات چین:

کمربند اقتصادی جاده ابریشم (با در نظر گرفتن دلالت‌های امنیتی و جنبه‌های همکاری اروپا و چین)

مؤسسه سیبری و فریدریش-اِبرت-استیفتونگ، فوریه ۲۰۱۷ اقدام به انتشار گزارش سیاستی «کمربند اقتصادی جاده ابریشم» کرد که ماحصل یک سال کار پژوهشی و تجزیه و تحلیل فشرده روی یک چشم‌اندازِ چینی نو، گسترده و روبه رشد است.

در مقدمه این گزارش آمده است:

بخش کمربند اقتصادی جاده ابریشم (که از این پس به اختصار کمربند گفته می‌شود) از طرح ابتکاری کمربند و جاده که از سوی کشور چین در سال ۲۰۱۳ پیشنهاد شد، چشم‌اندازی بلندپروازانه است که شور و شوق زیادی در میان بسیاری از سهامداران ایجاد کرده است. از جمله اهداف طرح کمربند، ارتقا توسعه و ارتباط زیرساختی و تشویق همبستگی اقتصادی در سراسر منطقه اورآسیا است. اروپا بخش لاینفکی از چشم‌انداز فراقاره‌ای چین است و چنان‌که چارچوب ارتباط چین و اتحادیه اروپا نشان می‌دهد، این اتحادیه نیز منافع خود را در این کمربند خواهد داشت. کمربند علاوه بر ارتباط مستقیم اقتصادی می‌تواند نقش نقطه آغازی برای همکاری عمیق‌تر بین اتحادیه اروپا و چین در طیفی از امور مرتبط با مدیریت جهانی و منطقه‌ای داشته باشد.

علاوه بر این، اتحادیه اروپا در وهله اول باید درک جامع‌تری از کلیت مفاهیم راهبردی کمربند - و اینکه این مفاهیم چه ارتباطی با امنیت این اتحادیه و اهداف سیاست خارجی‌اش خواهد داشت - کسب کند. دغدغه‌ها و تردیدهایی در خصوص چرایی پیشنهاد چنین طرحی از سوی چین باقی می‌ماند: از جمله اینکه آیا این طرح بالقوه نقش یک برنامه کاری ژئوپلیتیک را دارد و ارتباط آن با پویایی اقتصادی و سیاسی در بسیاری از دولت‌های آسیب‌پذیر و در حال توسعه‌ای که از آن‌ها عبور می‌کند، چگونه است. و نیز پرسش‌هایی در خصوص اینکه این طرح با پویایی امنیت محلی و ژئوپلیتیک منطقه‌ای چگونه تعامل دارد. تا به امروز گفتمان‌های بین‌المللی خیلی محدودی روی پاسخ به این پرسش‌ها تمرکز کرده‌اند و دقیقاً همین خلا در تجزیه و تحلیل است که مؤسسه پژوهشی صلح بین‌المللی استکهلم ( ) را بر آن داشته با همکاری فریدریش-اِبرت-استیفتونگ ( ) پروژه حاضر را آغاز کند.

بخش اول این گزارش به توصیف ماهیت ذاتی کمربند و نیز منافع متنوعی که چین را بر آن داشته تا دست به این کار بزند می‌پردازد. گزارش حاضر کمربند را در بافت منافع و بلندپروازی‌های امنیتی رو به رشد خود چین بررسی می‌کند. بخش دوم به کنکاش در تعابیر و برداشت‌ها از کمربند و تعاملات آن با پویایی امنیت در دو منطقه منتخبی می‌پردازد که

در چشم‌انداز کمربند و نقشه راه آن جایگاه انکارناپذیری دارند: یعنی آسیای میانه و جنوبی. بخش سوم و پایانی گزارش نگاهش را به سوی اتحادیه اروپا معطوف کرده و سازگاری کمربند را با منافع خارجی و امنیتی اتحادیه اروپا، هم از منظر عمومی و هم در این مناطق خاص، ارزیابی می‌کند. بر این اساس، تحلیلی در باب اینکه آیا اتحادیه اروپا احتمالاً می‌تواند با چین و کنشگران منطقه‌ای در حوزه فعالیت کمربند وارد همکاری شود یا نه، و در چه حیطه‌ای این همکاری‌ها رخ خواهد داد، شکل گرفته است.

این گزارش سیاستی، حاصل یک سال کار پژوهشی و تجزیه و تحلیل فشرده روی یک چشم‌انداز چینی نو، گسترده و روبه رشد است. مؤلفان این گزارش مسیری بس طولانی را در راه کنکاش این موضوعات طی کرده‌اند. مؤلفین علاوه بر منابع ثانویه به زبان انگلیسی، از منابع دست اول به زبان‌های چینی و روسی هم استفاده و با ۱۵۶ کارشناس از جمله دانشگاهیان، روزنامه‌نگاران، مشاوران و سیاست‌گذاران مختلف از مجموعاً ۸۴ مؤسسه در ۱۲ شهر از ۷ کشور در سراسر منطقه اورآسیا صحبت کرده‌اند. این گفتگوها در کشورهایی در مسیر کریدورهای اصلی کمربند صورت گرفت که از چین آغاز شد و کم‌کم به سمت غرب و محل استقرار دفتر اتحادیه اروپا در بروکسل تداوم یافت. دفاتر موسسه فریدریش-اِبرت-استیفتونگ در پکن، آستانه، اسلام‌آباد، مسکو و بروکسل مقدمات بسیاری از دیدارها را فراهم کردند و کارگاه‌های سیاستی را سازمان‌دهی نمودند. بی‌گمان، این دیدارها و گفتگوها سهم بسیار زیادی در گزارش حاضر ایفا کردند. امیدواریم که سهامداران در اتحادیه اروپا و نیز سهامداران چینی و سایر سهامداران کمربند، این گزارش سیاستی را نوشتاری روشن‌گر و مفید یابند. سیپری و فریدریش-اِبرت-استیفتونگ، مایلند مراتب قدردانی خالصانه خود از همه کسانی که با مؤلفین این اثر دیدار کرده و دیدگاه‌های ارزشمندشان را با ایشان در میان گذاشتند، اعلام نماید.

دن اسمیت، مدیر سیپری

یورگن استتن، بخش آسیا و اقیانوسیه، فریدریش-اِبرت-استیفتونگ

فوریه ۲۰۱۷

برای مطالعه و دریافت متن کامل این گزارش، روی لینک زیر کلیک کنید.